

МЕДІАОСВІТА ЯК НАПРЯМ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ В ДОШКІЛЬНИХ ТА ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

4. Лозицька Т. Ю. Дослідження ставлення учителів до медіа як засобів навчання / Т. Ю. Лозицька // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка (педагогічні науки). – 2010. – № 17. – С. 60–66.
5. Федоров А. В. Медиаобразование: социологические опросы / А. В. Федоров. – Таганрог : Изд-во Ю. Д. Кучма, 2007. – 228 с.

УДК 070:37

І. М. НОСАЧЕНКО

МЕДІАОСВІТА ЯК НАПРЯМОК НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ В ШКОЛІ

Вказується на необхідність впровадження курсу «Медіакультура» у навчально-виховний процес загальноосвітньої школи. Відзначено вплив медіазасобів на результати навчання та виховання учнів, психофізіологічний розвиток дітей, формування їх особистісних психічних та інтелектуальних якостей сприйняття, розуміння, аналізу інформації.

Ключові слова: медіаосвіта, медіакультура, навчально-виховний процес.

І. М. НОСАЧЕНКО

МЕДИАОБРАЗОВАНИЕ КАК НАПРАВЛЕНИЕ УЧЕБНО-ВОСПИТАТЕЛЬНОГО ПРОЦЕССА В ШКОЛЕ

Отмечается необходимость внедрения курса «Медиакультура» в учебно-воспитательный процесс общеобразовательной школы. Указано влияние медиасредств на результаты учебы и воспитания учеников, психофизиологическое развитие детей, формирование их личностных психических и интеллектуальных качеств восприятия, понимания, анализа информации.

Ключевые слова: медиаобразование, медиакультура, учебно-воспитательный процесс.

I. M. NOSACHENKO

MEDIA EDUCATION AS A COMPONENT OF EDUCATIONAL PROCESS

The article emphasizes the necessity of introduction of the course "Media Culture" in the educational process of the secondary school education. The impact of media on the results of educational process, physiological development of children, shaping their personal and intellectual qualities of cognition, understanding, information analysis is studied.

Keywords: media education, media culture, educational process.

Сьогодні Україна стала на інноваційний шлях розвитку та опанування високих технологій як змісту суспільної трансформації. Медіазасоби стали невід'ємною частиною життя людства, його культури і це змінило умови навчання, праці, відпочинку. Під впливом інформаційних технологій відкриваються нові перспективи для підвищення ефективності освітнього процесу, що зумовлює зміни змісту освіти. Змістом базової освіти стає фундаментальна технологічна грамотність, яка має доповнити функціональну грамотність індустріального суспільства. Це означає, що функціонально грамотним є той, хто вміє виконувати роботи в рамках технологій, бути користувачем технологічних приладів. Підвищуються вимоги до якості освіти (рівня знань, умінь і навичок, компетентностей). На сучасному етапі широкого впровадження новітніх засобів інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) в освіті особливого значення набуває проблема вивчення впливу медіазасобів на результати навчально-виховного процесу, психофізіологічний розвиток дітей, формування їхніх особистісних психічних та інтелектуальних якостей.

Аспекти впровадження медіаосвіти у навчально-виховний процес ґрунтовно досліджуються у роботах В. Ф. Іванова, О. В. Волошенюка, В. А. Триндюк, Г. В. Онкович, А. В. Аносової, Ю. М. Ковтун, О. В. Бурім, А. А. Сулім, Н. М. Духаніної, І. Д. Бех, Т. Пушкарьової, М. Слюсаревського, В. І. Тернопільської. Проблем впливу мас-медіа на особистість та суспільство торкаються у своїх працях Д. Бакінгем, Ж. Гоне,

МЕДІАОСВІТА ЯК НАПРЯМ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ В ДОШКІЛЬНИХ ТА ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

І. М. Дзялошинський, Дж. Лалл, Л. Селлерс. Використання матеріалів ЗМБІ було в центрі наукових інтересів Є. М. Міллера, Г. В. Онкович, Н. В. Саєнко, О. А. Сербенської, В. В. Усатої, О. В. Федорова, І. М. Чемерис, О. К. Янишин та ін.

Попри велику кількість робіт, присвячених проблемам впливу мас-медіа на особистість та суспільство, все-таки недостатня увага приділяється дослідженню реального впливу медіазасобів на психофізіологічний розвиток дітей, формування їхніх особистісних психічних та інтелектуальних якостей у базовій освіті. Адже медіареальність характеризується небувалым розвитком засобів масових комунікацій (ЗМБІ) і становить вагому частину загального обсягу сучасного інформаційного простору. У світі інформації без інформаційних меж і обмежень живуть наші діти, молодь, які мають доступ до медіапродукції всього світу.

Мета статті – показати, що в епоху змін, інновацій, інтелекту, яка диктує свої умови життя і висуває нові вимоги до людини, одним із важливих сучасних напрямів навчання і виховання молоді є формування особистісної медіакультури. Сучасний розвиток ЗМІ мультимедійних зокрема, зумовлює утворення нових форм життєдіяльності людини, новий досвід спілкування і співіснування.

Інформаційне суспільство ставить перед освітою завдання підготовки сучасного фахівця, який:

- володіє необхідними для професійної діяльності знаннями, вміннями, навичками й ефективно використовує їх на практиці;
- вміє передбачати зміни і гнучко реагувати на них, адаптуватися до них;
- критично мислить, вміє визначати наявні проблеми та шляхи їх оптимального вирішення;
- вміє грамотно працювати з інформацією;
- є контактним і комунікабельним у різних соціальних групах, вміє ефективно працювати у колективах;
- самостійно працює над власним розвитком, підвищенням свого культурного й освітнього рівнів.

Оскільки людство постійно розвивається, темпи змін неупинно пришвидшуються, і для людини, і для країни стає дедалі важливіше вміти реагувати на ці зміни, щоб не залишитися осторонь прогресу. Один із дослідників вдало зазначив, що середньовічний англійський селянин зустрічав протягом життя менше людей, аніж сучасна людина за один день. Але це стосується міжособистісного спілкування. А коли мова йде про масове спілкування, то тут зміни ще разючіші. Ми спостерігаємо появу нових і нових медіа, які використовують технології, котрі ще вчора здавалися казковими.

Нашу добу недаремно називають інформаційною. І справа тут не тільки в тому, що значна частка національного багатства сучасних країн створюється у сфері інформаційних технологій. Сучасна людина для успішної життєдіяльності не може стояти осторонь інформаційних потоків. Проте головна складність нині не в тому, щоб отримати певну інформацію, а в тому, щоб визначити, яка інформація потрібна. Величезний надмір інформаційної пропозиції призводить до того, що сучасна людина ризикує «потонути» в інформаційному морі. До цього додається загроза повірити брехливій інформації. На жаль, багато сучасних медіа не перевіряють достовірність оприлюднених даних, нормою стало використання численних маніпулятивних технологій, спрямованих або на безпідставне формування позитивного іміджу замовників, або на очорнення їхніх конкурентів.

Особливе значення грамотна робота з інформацією має, коли йдеться про дітей та підлітків. Ми маємо готувати дітей до вдалого освоєння світу. А сьогодні найважливіший складник цього опанування — вміння грамотно працювати з інформацією [1].

Нині низка найавторитетніших міжнародних та європейських освітніх організацій (зокрема, ЮНЕСКО і Рада Європи) наголошують на необхідності запровадити медіаосвіту у навчально-виховний процес, оскільки сучасні мас-медіа відіграють вагому роль у житті суспільства і володіють потужним освітньо-виховним потенціалом.

На міжнародному рівні необхідність введення медіаосвіти вперше зафіксовано у Грюнвальдській декларації з медіаосвіти (1982р.), настанови якої пізніше поглиблювалися й деталізувалися на конференціях ЮНЕСКО в Парижі (1989, 1997, 2007), Відні (1999), Сан-Паулу (1998), Торонто (2000), Салоніках (2001), Лондоні (2002), Монреалі (2003) та на

МЕДІАОСВІТА ЯК НАПРЯМ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ В ДОШКІЛЬНИХ ТА ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

засіданнях Ради Європи в Страсбурзі (2002), Балтиморі (2003), де було схвалено досвід засновників медіаосвіти та провідних медіадидактів із різних країн світу (Ж. Гоне, Д. Консідайна, Р. Корнела, Л. Мастермана, К. Уорснопа та ін.). У підсумковому документі, прийнятому 2007 р. у Граці (Австрія) конференцією Ради Європи «Медіаграмотність і права людини», наголошено на важливості розвитку медіаграмотності та медіакомпетентності для підтримання демократії у суспільстві й рекомендовано ввести медіаосвіту у вищих навчальних закладах Європи як обов'язковий компонент.

Медіаосвіта нині – предмет зацікавлень педагогів, психологів, журналістів, соціологів, філософів, політологів, культурологів, мистецтвознавців, філологів, мовознавців, а також представників інших наук.

Сучасне інформаційне суспільство передбачає цілеспрямовану підготовку особистості до оптимального і безпечного використання інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема ресурсів Інтернет. Негативні інформаційні впливи на дітей і підлітків – проблема, що потребує оптимального розв'язання на загальнодержавному рівні.

Для сучасних молодих людей Інтернет фактично став інфраструктурою навчання і головним засобом задоволення потреб у розвагах, спілкуванні, творчості [8]. Неконтрольоване користування Інтернет-ресурсами, зокрема тими, зміст яких виходить за межі цензури, несе низку небезпек для учня: руйнацію ментального імунітету особистості, спотворення уявлень про світ, формування негативної ціннісної орієнтації, зниження моральності, знецінення «живого» спілкування тощо.

Дослідники відзначають, що інтенсивному розвитку медіаосвіти в багатьох країнах сприяла експансія американських ЗМК, через що багато європейських медіапедагогів перейнялися розвитком «критичного мислення» учнів, щоб допомогти їм протистояти впливу заокеанської масової культури. Отже, йдеться про медіавиховання (виховання засобами медіа) – розділ медіапедагогіки, покликаний формувати світогляд, інтереси, потреби, ідеали, мотиви, ціннісні орієнтири, свідомість, переконання, судження, а також конкретні риси характеру, риси особистості, моделі поведінки, розвивати її культуру засобами масової комунікації [11].

Національною Академією педагогічних наук України у 2010 р. розроблено і затверджено Концепцію впровадження медіаосвіти в Україні, головною метою якої визначено сприяння розбудові в державі ефективної системи медіаосвіти для забезпечення всебічної підготовки дітей і молоді до безпечної та ефективної взаємодії із сучасною системою медіа, формування у них медіаобізнаності, медіаграмотності і медіакомпетентності відповідно до їхніх вікових та індивідуальних особливостей [5].

Сьогодні в суспільстві немає людини, яка б не була втягнута в інформаційні процеси, тобто у виробництво, розповсюдження чи споживання інформації.

Варто розуміти, що інформаційні процеси разом із позитивними змінами в суспільстві несуть у собі ризики як для особистості, так і для суспільства загалом, тому школа має реагувати на це якомога швидше. Найкращим способом позбутися негативних впливів інформаційного суспільства залишається адекватне виховання. Утім реальність не збігається з нашими бажаннями. Поради фахівців обмежити час перебування дітей за комп'ютером, контроль за їхніми контактами далеко не завжди можуть бути здійсненими.

Отже, у навчанні дітей мають з'явитися нові навчальні дисципліни, завдання яких – навчити дітей критично ставитися до інформації, що оточує людину в сучасному світі.

Спираючись на досвід таких європейських країн, як Велика Британія, Франція, Німеччина, Росія та ін., ідея шкільної медіаосвіти, що має впроваджуватися у форматі спецкурсу/факультативу для учнів старшої школи, стає актуальною і в Україні.

Медіаосвіта – частина освітнього процесу, спрямована на формування в суспільстві медіакультури, підготовку особистості до безпечної та ефективної взаємодії із сучасною системою мас-медіа, включаючи як традиційні (друковані видання, радіо, кіно, телебачення), так і новітні (комп'ютерно опосередковане спілкування, Інтернет, мобільна телефонія) медіа з урахуванням розвитку інформаційно-комунікаційних технологій.

Актуальність курсу медіаосвіти зумовлена об'єктивним існуванням соціального медіакультурного феномена – медіареальності, яка характеризується небувалим розвитком

МЕДІАОСВІТА ЯК НАПРЯМ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ В ДОШКІЛЬНИХ ТА ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

засобів масових комунікацій і становить вагомий частину загального обсягу сучасного інформаційного простору.

Основне завдання медіаосвіти полягає в системному і компетентному вихованні підростаючого покоління, яке має навчитися не лише адекватно користуватися різноманітними медійними засобами, а й розумітися на закономірностях їх функціонування, знати особливості технологій впливу ЗМК, а головне – критично мислити, розвивати особистісне, оцінне ставлення до продукції масмедіа та спиратися на етично-естетичні орієнтири в процесі сприймання візуальної компоненти медіапродукції.

Завданням медіаосвіти є також сприяння формуванню:

□ медіаімунітету особистості, який робить її здатною протистояти агресивному медіа-середовищу, забезпечує психологічне благополуччя при споживанні медіа-продукції, що передбачає медіаобізнаність, вміння обирати потрібну інформацію, оминати інформаційне «сміття», захищатися від потенційно шкідливої інформації з урахуванням прямих і прихованих впливів;

□ рефлексії і критичного мислення як психологічних механізмів медіа-грамотності, що забезпечують свідоме споживання медіапродукції на основі ефективного орієнтування в медіапросторі та осмислення власних медіапотреб, адекватного та різнобічного оцінювання змісту і форми інформації, її повноцінного і критичного тлумачення з урахуванням особливостей сприймання мови різних медіа;

□ здатності до медіатворчості для компетентного і здорового самовираження особистості й реалізації її життєвих завдань, поліпшення якості міжособової комунікації і приязності соціального середовища, мережі стосунків і якості життя в значущих для особистості спільнотах;

□ спеціалізованих аспектів медіа-культури: візуальної медіакультури (сприймання кіно, телебачення), музичної медіакультури, розвинених естетичних смаків щодо форм мистецтва, опосередкованих мас-медіа, та сучасних напрямів медіаарту тощо.

Шкільна медіаосвіта охоплює інтегровану медіаосвіту (використання медіадидактики в межах існуючих предметів), спеціальні навчальні курси, факультативи, гурткову, студійну та інші форми позакласної роботи. Ця форма медіаосвіти спрямована переважно на формування критичного мислення, комунікаційної медіакомпетентності.

Об'єктом вивчення спеціалізованого курсу «Медіакультура» є суспільний феномен сучасної медіакультури, що являє собою щабель еволюційного розвитку цивілізації людства.

ЗМК дають змогу активізувати знання, отримані в ході традиційного навчання, але водночас можуть засмічувати свідомість інформаційним шумом, перевантажувати пам'ять, пригнічувати уяву, шаблонізувати мислення, викривлювати вольовий розвиток дитини. Щоб уникнути ризиків і актуалізувати позитивний потенціал медіа, дитину потрібно готувати до ефективної взаємодії з інформаційним простором.

Сьогодні медіаосвіта є тим засобом, який можна використовувати не лише для протистояння негативним наслідкам спілкування із ЗМІ, а й для профілактики девіантної та делінквентної поведінки, щоб нейтралізувати вплив «екранного насильства» на неповнолітню аудиторію, бо медіаосвічена аудиторія розуміє: «медіа транслює ідеї, інформацію, новини з точки зору певної категорії людей; для емоційного впливу на публіку застосовують спеціальні технології, ці технології можна розпізнати та зрозуміти, якого ефекту намагалися досягнути ті, хто створював медіатекст; усі медіатексти вигідні одним людям, а іншим – навпаки, завдають шкоди. Медіаосвічена аудиторія шукає альтернативні джерела інформації та розваг, не стає об'єктом маніпуляції з боку телебачення (для задоволення інтересів будь-кого), складає більш свідому частину громадян свого суспільства» [15].

Засилля низькокваліфікованої в художньому, моральному, змістовому, ціннісно-смісловому аспектах медіапродукції, постійна репрезентація насильства, агресії, порнографії потребують реагування не тільки з боку найближчого дорослого оточення дитини, а й з боку певних державних інституцій.

Перед педагогами постають такі завдання: формувати теоретичну базу знань учнів з основ медіаграмотності і практичні навички ефективної та безпечної взаємодії з інформацією, отриманою з медіаджерел, у тому числі з урахуванням використання засобів сучасних

МЕДІАОСВІТА ЯК НАПРЯМ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ В ДОШКІЛЬНИХ ТА ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

інформаційно-комунікаційних технологій у повсякденній практичній, зокрема навчально-пізнавальній, діяльності учнів та їхньому міжособовому спілкуванні; започаткувати основи їхньої медіакультури, уміння виражати себе в сучасному медіапросторі.

Учні в процесі вивчення курсу «Медіакультура» повинні оволодіти навичками: аналізу типів комунікації, засобів комунікації критичного мислення та рефлексивного сприймання медіатекстів; методами аналізу медіатекстів; прийомами психологічного захисту проти непотрібної інформації та навичками безпечної поведінки в медійному просторі; навичками організації особистісного медійного простору (у тому числі творчими); умінням розвитком мотивації щодо формування індивідуальної медіакультури.

У процесі впровадження зазначеного курсу в навчально-виховний процес можна застосовувати такі методи і форми роботи:

1. Включення у структуру уроку проблемних, проектних методів роботи, різних інноваційних форм організації навчальної діяльності (нестандартні, дослідницькі завдання).
2. Забезпечення участі школярів у позакласних заходах з предмета.
3. Створення умов для самостійної діяльності на уроках з медіакультури.
4. Створення умов для участі учнів у конкурсах.
5. Формування пізнавального інтересу, який є підґрунтям для розвитку пізнавальної активності учнів (активний пошук, здогад, дослідницький підхід, готовність до вирішення складних творчих завдань).

«Передбачається і лекційний матеріал, і практичні заняття – скажімо, перегляд та аналіз фільмів, зокрема, короткометражок, а також реклами; обговорення медійних творів і створення власних. Діти можуть приносити на урок цікаві для них твори, пропонувати для перегляду та обговорення те, що їм сподобалось або навпаки – не сподобалось. На уроках вивчатимуться механізми впливу, види маніпуляцій у медіа і як від них звільнитися. Приділятиметься увага екранній мові: тобто – як передаються різні ідеї з точки зору психологічного впливу, які емоції викликають певні зображення. Суть у тому, щоб діти проявляли ініціативу та створювали власні медіатвори. Коли діти вчать робити щось самостійно, вони інакше сприймають екранну мову – якщо є мотивація робити, то виникає мотивація знати...» [10].

Входження України в міжнародний простір спричинило виникнення нових чинників розвитку освіти і, відповідно, змінило вимоги до якості знань учнів. Постає необхідність реалізувати застосування інноваційних технологій для того, щоб освіта відповідала вимогам сучасності.

Курс «Медіакультура» можна вважати одним із прототипів нових навчальних дисциплін, завдання якого – навчити особистість критично ставитися до інформації, яка оточує людину в сучасному інформаційному світі.

Отже, медіаосвіта вчить суспільство не стояти осторонь величезного потоку інформації, а впевнено користуватись ним, фільтрувати і вибирати все, що сприятиме всебічному розвитку індивіда [14].

В умовах надміру різноманітної інформації першочерговим завданням сучасної базової освіти є виховання культури сприйняття, розуміння, аналізу інформації, формування уявлень про механізми і наслідки її впливу на глядачів, читачів і слухачів. Одностороння або перекручена інформація (яка передається, приміром, телебаченням, що володіє великою силою пропагандистського впливу), безсумнівно, має потребу в осмисленні. Тому корисно, щоб молодь могла розрізняти: розходження між наданими (потребують перевірки) та загальновідомими фактами; надійність джерела інформації; упередженість судження; неясні або двозначні аргументи; логічну несумісність у ланцюзі міркування.

Перед молодістю людиною нині постають вагомі виклики: вона має володіти інформаційною і технологічною компетенціями, вміти критично й системно мислити, вирішувати творчі завдання, пристосовуватися до швидкозмінних умов навколишнього світу, самоспрямовуватися у навчанні, бути готовою працювати в команді і водночас зміцнювати свої морально-духовні основи, щоб не набути статусу розумного циніка, який задля особистих досягнень не гребує застосуванням аморальних технологій [7].

Сучасний роботодавець інформаційного суспільства зацікавлений у працівникові, який:

МЕДІАОСВІТА ЯК НАПРЯМ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ В ДОШКІЛЬНИХ ТА ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

- уміє думати самостійно і вирішувати різноманітні проблеми (тобто застосовувати отримані знання для їх вирішення);
- може критично і творчо мислити;
- володіє значним словниковим запасом, який базується на глибокому розумінні гуманітарних знань.

Водночас, коли у багатьох країнах проблеми медійної освіти є одними з найактуальніших у розвитку різних сфер життя держави, а медіаосвіта функціонує як система, як комплексна стратегія, що дає змогу готувати більш активних, більш зрілих споживачів інформаційного суспільства, в Україні, на жаль, медіаосвіта поки ще не стала ні частиною загальноосвітньої підготовки молоді, ні концептуальною технологією взаємодії ЗМІ з аудиторією [15].

Тож питання впровадження медіаосвіти в Україні стає дедалі актуальнішим, бо саме вона, виконуючи багатоаспектні завдання, покликана стати соціокультурним фактором розвитку особистості, засобом розвитку медіакультури та вирішити одну з найважливіших проблем – захистити аудиторію споживачів ЗМІ, передусім аудиторію дитячу та молодіжну, від негативного впливу медіа.

Дослідники в галузі соціології ЗМІ доводять, що на початку ХХІ ст. відбулася остаточна переорієнтація юнацької аудиторії на аудіовізуальну інформацію. Саме тому пріоритетною визначено мету – використання ЗМІ та медіаосвіти для формування умінь орієнтуватися в інформаційному просторі, для протистояння маніпуляції суспільною свідомістю, для адаптації людей до нових соціальних умов життя, що постійно змінюються, для позитивного саморозвитку особистості. Це має бути в полі зору і системи освіти загалом, і кожного педагога зокрема.

Вміння грамотно й критично вибирати необхідну інформацію та використовувати можливості медіатехнологій, захищатися від їхніх негативних впливів – це вимоги часу, зумовлені змінами в соціокультурному просторі, яким повинен відповідати кожен, хто має допомагати успішній соціалізації підростаючого покоління. Важливим є і розуміння того, що процес медіаосвіти повинен починатися і продовжуватися не лише в школі, а тривати все життя.

ЛІТЕРАТУРИ

1. Медіаосвіта та медіаграмотність: підручник / ред.-упор. : В. Ф. Іванов, О. В. Волошенюк; за наук. ред. В. В. Різуна. – К. : Центр вільної преси, 2012. — 352 с.
2. Чемерис І. М. Медіаосвіта за кордоном: теорії медіаосвіти та коротка історія розвитку / І. М. Чемерис // Вища освіта України. – 2006. – № 3. – С. 104–108.
3. Федоров А. В. Медиаобразование, медиаграмотность, медиакритика и медиакультура / А. В. Федоров // Высшее образование в России. — 2005. — № 6. — С. 134–143.
4. Онкович Г. В. Медіаосвіта як інтелектуально-комунікативна мережа / Г. В. Онкович. // Вища освіта України. – 2008. – № 3. – С. 130–137.
5. Концепція впровадження медіаосвіти в Україні // Інститут соціальної та політичної психології Національної академії педагогічних наук України. [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://www.ispp.org.ua/news_44.htm.
6. Бех І. Д. Виховання особистості : підручник / І. Д. Бех. – К. : Либідь, 2008. – 848 с.
7. Пушкарьова Т. Інформаційно-комунікаційна компетентність – важливий чинник формування світогляду учнів / Т. Пушкарьова // Рідна школа. – 2010. – № 9. – С. 9–12.
8. Слюсаревський М. Медіа-освіта : українська перспектива / М. Слюсаревський, Л. Найдьонова // Рідна школа. – 2010. – № 9. – С. 57.
9. Тернопільська В. І. Соціально-комунікативна культура школяра : шляхи сходження : монографія / В. І. Тернопільська. – Житомир : Вид-во ПП «Рута», 2008. – 303 с.
10. Найдьонова Л. Щоб дитина грамотно споживала медіа, треба поставити її в позицію творця (за матеріалами osvita.mediasapiens.ua) [Електронний ресурс] / Любов Найдьонова. – Режим доступу: osvita.mediasapiens.ua
11. http://www.edu.of.ru/mediaeducation/default.asp?ob_no=823
12. Онкович Г. В. Медіаосвіта в Україні: сучасний стан і перспективи розвитку / Г. В. Онкович // Нові технології навчання: матеріали другого міжнародного семінару «Навчально-виховне середовище та моральність у ХХІ столітті» / . – Київ; Вінниця, 2010. – № 62. – С. 89–92.
13. Духаніна Н. М. Медіатехнології як мотивація студентів до навчання / Н. М. Духаніна // Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору: Вища освіта України. – 2008. – Дод. 3, т. V (12). – С. 189–193.

14. Бурім О. В. Медіаосвіта як важливий компонент соціально-педагогічної профілактики деструктивного впливу ЗМІ на особистість О. В. Бурім. [Електронний ресурс] /– Режим доступу: <http://www.uk.orgsun.com/1/1/1858-1.php>.

УДК 070:372(477.72)

О. Б. ПОЛЕВІКОВА

СПЕЦИФІКА ВПРОВАДЖЕННЯ ДОШКІЛЬНОЇ МЕДІАОСВІТИ НА ХЕРСОНЩИНІ

Обґрунтовано специфіку впровадження сучасної системи медіаосвіти дошкільників у Херсонській області. Розкрито сутність концепції, особливості програми та супровідних заходів, розроблених професором К. Л. Крутий, щодо забезпечення дошкільної медіаосвіти в зазначеному регіоні України.

Ключові слова: медіаосвіта, концепція дошкільної медіаосвіти, інноваційні медіатехнології.

О. Б. ПОЛЕВІКОВА

СПЕЦИФИКА ВНЕДРЕНИЯ ДОШКОЛЬНОГО МЕДИАОБРАЗОВАНИЯ НА ХЕРСОНЩИНЕ

Обоснована специфика внедрения современной системы медиаобразования дошкольников на Херсонщине. Раскрыта сущность концепции, особенности программы и сопроводительных мероприятий, разработанных профессором К. Л. Крутий, по обеспечению дошкольного медиаобразования в данном регионе Украины.

Ключевые слова: медиаобразование, концепция дошкольного медиаобразования, инновационные медiateхнологии.

О. В. POLIEVIKOVA

THE PECULIARITIES OF IMPLEMENTING PRESCHOOL MEDIA EDUCATION IN KHERSON REGION

The author of the article substantiates the peculiarities of implementation of the modern system of media education for preschool children in Kherson region. The essence of the concept, features of the program and accompanying processes studied by professor K. L. Krutiy as a means to support the implementation of preschool media education in this region of Ukraine are discussed.

Keywords: media education, the concept of pre-school media education, innovative media technology.

У прийнятій у грудні 2012 р. «Резолюції Європарламенту з медіаграмотності у світлі цифрових технологій» чітко окреслено шлях до обов'язкового статусу медіаосвіти в усіх країнах Європейського Союзу: медіаосвіта має охопити всі верстви населення, включаючи дітей та молодь, і стати невід'ємною складовою навчальних програм на кожному рівні шкільного життя. До реалізації цього напрямку діяльності долучилась і Україна.

Дошкільна освіта в нашій державі має чітку нормативну базу. Основні напрями роботи з розроблення та впровадження моделі медіаосвіти ґрунтуються на таких документах: Законі України «Про дошкільну освіту»; Концепції впровадження медіаосвіти в Україні (схваленої постановою Президії Національної Академії педагогічних наук України 20 травня 2010 р.); UNESCO [Recommendations Addressed to the United Nations Educational Scientific and Cultural Organization UNESCO. In: Education for the Media and the Digital Age. Vienna: UNESCO, 1999, p. 273–274. Reprint in: Outlooks on Children and Media. Goteborg: UNESCO & NORDICOM, 2001, p. 152], Положенні про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності, затвердженому наказом Міністерства освіти і науки України від листопада 2000 р.

Аналіз джерел, автори яких досліджують шляхи вдосконалення сфери освіти, дав змогу з'ясувати, що проблеми інформатизації вивчалися фахівцями в різних аспектах, а саме: у контексті реформування професійної освіти відповідно до європейських вимог (В. Журавський, М. Згуровський, В. Кремень, П. Сікорський, М. Степко та ін.); розробки концептуальних засад неперервної й дистанційної «освіти без кордонів», що спрямовані на вирішення завдань